

Step-by-step guide af prøveudtagning til pollen- og NPP-analyse på arkæologiske udgravninger

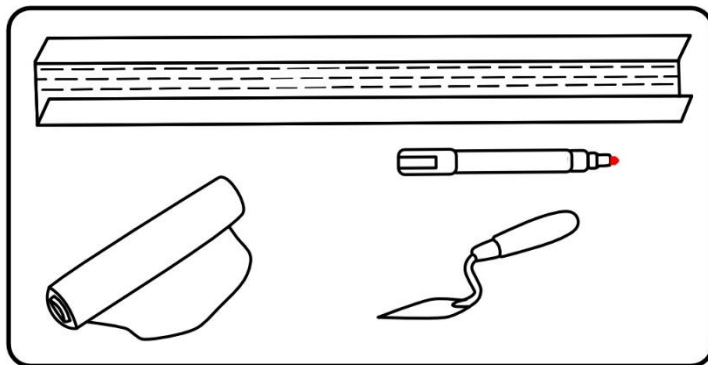
Profilsøjle (monolit)

Anvendes når:

- Hvis man ønsker at etablere lange (/daterede) pollensekvenser.
- Man ønsker at prøver skal kunne genbesøges i fremtiden (for eks. i forbindelse med forskning).
- Når de enkelte lag indeholder flere aflejringer.

Materialer til profilsøjle:

- Gyproc-skiner til gipsplader anbefales, mindst 7cm bredt.
- Vita wrap eller andet materiale til at pakke søjle ind i.
- Marker.
- Rengjort graveske

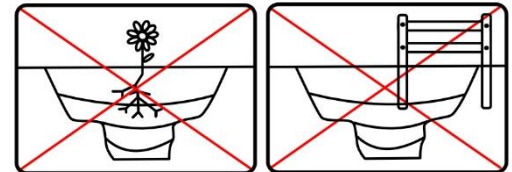
Trin 1: Udvælg prøvetagningsstedet

Ideelt:

- Vandmættede, organiske sedimenter som tørv, gyttja og organisk rigt sediment har generelt bedst pollenkonservering. Relevante kontekster omfatter **moser**, **tørv**, **dødis-huller**, **vådområder** samt vandførende anlæg som **brønde** og **grøfter** i nærheden af bebyggelse eller aktivitetsområder. Disse kontekster kan give indsigt i **datidens vegetationen for lokalområdet**.
- Pollen fra antropogene kontekster omfatter bl.a. **kulturlag**, **affaldslag**, **gruber** samt **produktionsanlæg** og kan give indblik i **menneskelige aktiviteter**, såsom **plantehåndtering**- eller **anvendelse** gennem pollen/NPP'er fra f.eks. korn, ruderalplanter, hør, hamp, plantefibre, parasitæg og svampesporer.

Undgå:

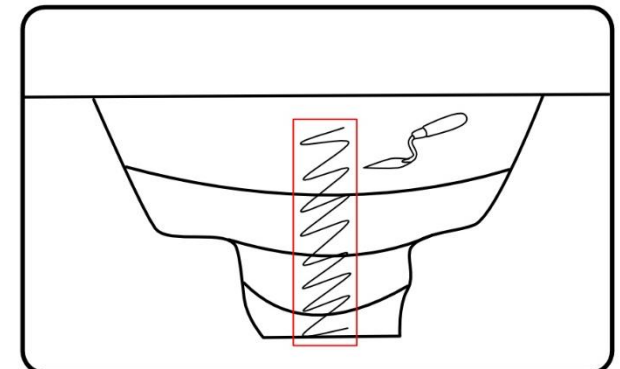
- Lag med rodgennemvækst og moderne forstyrrelser

Trin 2: Klargøring og afrensning af profil eller lagflade

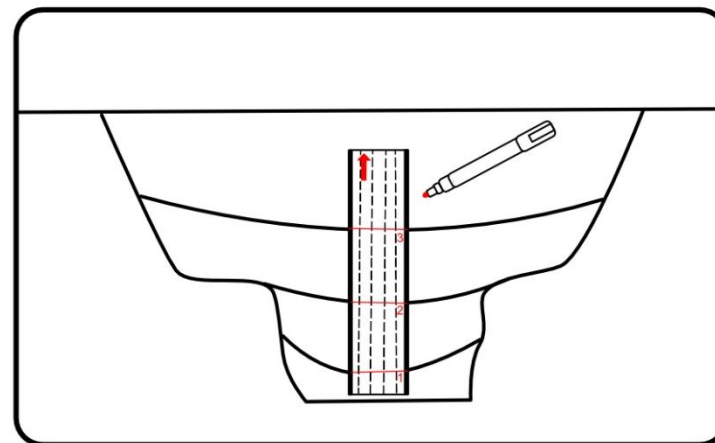
Umiddelbart før prøveudtagning:

Afrens (fjern 1-2 cm) et område lidt større end gyproc-skinns areal med en **ren** graveske. Formålet er at fjerne: Luftbåren pollen, Moderne forurening, Materiale fra overliggende lag.

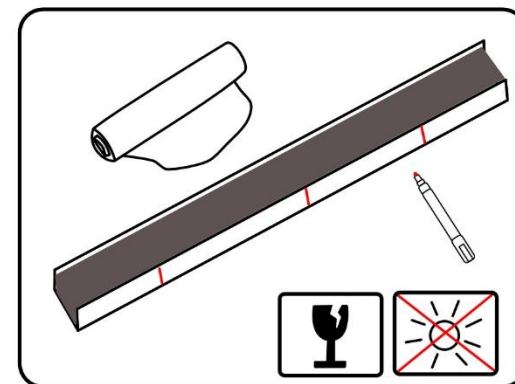
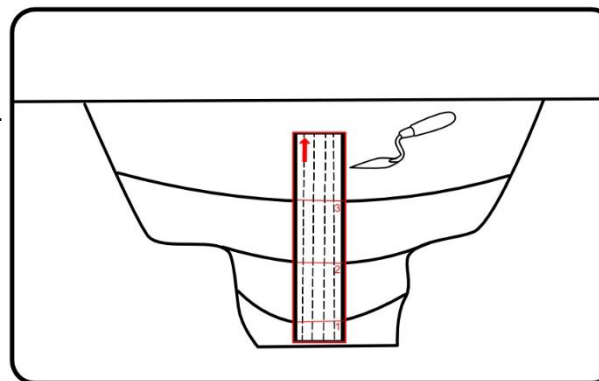
Trin 3: Udtag prøven/prøverne

- Placer skinnen lodret mod profilen.
 - i tilfældet af mere end en skinne, skal der være et overlap på omkring 5cm, således at skinnerne sidder forskudt.
 - Bank den forsigtigt ind gennem hele sedimentsekvensen.
 - Tegn laggrænser på bagsiden af skinnen.
 - Nummerér lag på bagsiden af skinnen.
 - **Markér top med pil.**
- **Undgå:** Rystelser og vridning.

Trin 4: forsegl og frigør prøven/prøverne

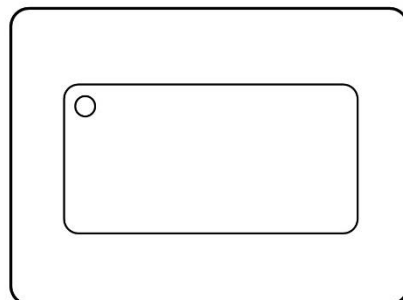
- Lav et V-formet snit bag skinnen med graveske.
- Frigør sedimentet langs siderne.
- Kant søjlen forsigtigt fri.
- Overfør laggrænser til skinnens sider.
- Indpak søjlen i plastfilm (f.eks. Vita Wrap).
- Sørg for at sedimentet ikke tørrer ud.
- Beskyt mod deformation under transport.

Trin 5: Dokumentation

Notér:

- Sagsnr.
- Lokalitetsnavn.
- Anlægsnummer.
- Lagnummer eller lagbetegnelse.
- Prøvenummer.
- Dato.

Tag gerne foto af:

- Profilen efter udtagning med det synlige prøvehul

Trin 6: Opbevaring

Opbevares:

- Køligt (køleskab)
- Mørkt
- Helst umiddelbart efter udtagning

